

I dag

SVENSKU ARBEIÐARARNIR
LIVTRYGGJAFIR

Svenska »Landsorganisationen» og svensk arbeidsgevarafelagið eru komin á samnt um nýggjar lönarsáttmálar, galdandi í tvey ár. Eftir hesum sáttmálum fáa arbeidararnir 5 pst. lönarhækking.

Samstundis eru partarnir vorðir samdir um eina livtrygging fyri allar svenskar arbeidarar frá 1. januar 1963. Arbeidsgevararnir gjalda allan tryggingarpening.

Ctreiðslunar vilja annað sáttmálaárið koma at vera 0,75 pst av øllum lönarútreiðslunum til 700.000 organiseradu arbeidarar.

Doyr hin tryggjaði, aðrenn hann hevur fylt 55 ár, er tryggingarhæddin, tey eftirlitandi fáa utgjaldað 24.000 kr., men ta viðkomandi er farin upp um 55 ár, verður tryggingarhæddin minkað við 2000 kr. fyri hvørt alderstíg fram til 65—67 ár, ta fólkapensjónin tekur við.

Hevur hin tryggjaði bora undir 21 ár, ta hann doyir, verður eykpeningurin galdin aftrat ti vanligu tryggingarhæddini; men um hetta skulu partarnir samráðast viðari um.

SOSIALURIN viðmerkingar

GRÖNLAND.

Tað er hvørjum manni greitt, at fólka-flokkurin ongatið hevur vist Grönlands-málinum nakran ans, ja, undan einum vali var hetta mál á stevnuskrá fólka-flokksins stutt og greitt.

»Grönland...« hvørki meir ella minni Grönland og so nakrir prikkar.

Undir fólkaflokksstýrinum varð einki gjørt við hetta týðningarmikla mál — teir rættu ikki hondina frá síðuni at vinna fiskimonnum viðari vinnuresur.

Tjóðveldið vil løysing frá Danmark og harvið avskrivað Grönland og øll vinnurættindi har — vinnurættindi, sum seinasta ár góvu fiskimonnum upp í 20.000 kr. í part.

Hvat sága teir hundratals útróðramenn ta leita sær vinnu har og góða ársinntøku.

Hinvegin legði javnaðarflokkurin til brots fyri at beta um vinnulikkini í Grönlandi, so skjótt hann var komin í landsstýrið

og vunnar verða 6 nýggjar havnir, viðari vinnuresur og betri arbeisliki- ind, ja, stutt sagt: Grönlandsstong-ling var brotin við heinleidis samráð- ingum við Grönlandingar.

ey Qad

KILLANDURSVETTINI. Tað var ikki lukkuligt at nema við fólkaflokkin tað tíðina, hann sat í landsstýrinum, og Dagblaðð plagdi at hvesa frá sær — eitt nú henda heilsan til systkinabarnið, tjóðveldisflokkinn:

»... skuldi tann dagur komið, at teir fáa nakað vald, hevur tað eisini eydnast teim at sýgva blóð og merg úr tjóðini, um ikki tjóðin til ta tíð við sterkinum hevur sligið klandursvætti- ni, id ikki kendu vitjunnartíð lands- ins, av sær.

Tjóðveldisflokkurin og Andrassens flokkur hava nógv felags.

Brøv til Sosialin

PRISLAGIÐ.

Her í blaðnum hevur onkur áður skriva, hvussu ólavinir prisirnir kunnu vera í teimum ymiskum krumbúðunum í somu bygd eins og í teimum ymiskum bygdunum.

Tær kanningir, eg havi kunnað gjørt,

visa, at prisirnir vanligu eru hægstir á teimum smærru bygdunum, men stor- bygdinar liggja væl omanfyri og við einum óvanliga ójovnum prislagi.

Hetta eru fullgóð prógv fyri skilaloysi í okkara prislagið sum heild, og áttu at verid nógv til at hitt almenna tók sær av hesum máli og skipaði fyri ein- um prispolitikki, sum í fyrsta lagi sam- svaraði lönarlagnum á tann hátt, at teir ikki ótu upp tær lönarviðbøtur, id hitt arbeidandi fólki ofta má vinna sær við miklum stríðið og sliti.

Á ongum óki kann hitt almenna við so miklum rætti leggja uppí privata fyrirtakssemi sum í prispolitikkinum.

Her geldur tað forbrúkararnar — og øll eru vit forbrúkarar. Hitt almenna hevur beinleiðis skyldu til, at ansa eftir hesum privata fyrirtakssemi, id fær sín loyvisbrov til handil frá ti almenna.

Tað er livsneyðugt hjá fjøldini at fáa tryggjað eitt prislág, id samsvarar lönarlagnum; ti má hitt almenna skipa fyri, at vit fáa priseftirlit forbrúkaru- num til trygdar.

polit.

ADOLF SIGA

»NORÐLYSIÐ« viðgerð avgerð Haag arreftisins í »Red Crusadere«-málinum, trívur í mannagongdina í sambandi við tekuroynd »Niels Ebbesen«, ta trolarin lá við trolnum úti innanfyri mark, og sigur viðari:

»Tey mál, sum nakar ivi kundi vera um fyrr eru nú sölarklár. Teddy Wood er brotsmaður, sum bratar megu útlevera, um teir hava respekt fyri lóg og rætti, og danir mega annars syrgja fyri at taka hesa bretsku sjøhetjuna, sum væl torir at trola eftir reyðfiski undir Føroyum, men rist- ir á knounum, bara hann hoyrir rætti- in nevndan.

Hesin maður er bangin fyri rættinum, og tað er bett at skilja, tað eru navn- luga allir brotsmenn. Kanningarnevndin hevur lokið sin part. Nú má rættarin taka! Annars heidur tað heila uppat.«

veitst tú

AT um bogageilarnar í oyranum á fiski verða tiknir burtur, kann fisk- urin ikki longur halda sær á vren- kjol í sjónum, men verður at venda hvitumegin uppatfir.

AT knurrihni hevur fingrar á ugga- fjarðunum at ganga eftir botninum við, og at í hesum fingrum eru sansingar- lmir, id fiskurin smakkar við, um hann kemur fram at onkrum etandi.

AT eynasteinurin á fiski kann broyt- ta skapilsí at siggja longri ella nærri frá sær.

AT eyguni á fiski eru so veik, at flestu fiskar vanligu siggja bert 10—20 metrar frá sær.

AT summir fiskar duga at skilja í- millum litir, t.d. ulkan og kombikkid.

AT fiskar smakka við varrunum og ymiskum fjarðum, ja, summir við ster- tinum.

AT nakrir fiskar ikki hava roðslu — hesir eru: allur, ulka, kombikk og stein bitur.

AT allir fiskar í sjónum eta djór, ein- stakir ferskvatnsfiskar eta plantur.

AT fiskar nærur ikki kenna pinu.

12 ÁRA KRIGGSMINNI

I dag eru 22 ár farin, síðan Winston Churchill, bretski forsætisráðharin, boðaði frá í bretska parlamentinum, at Bretar vildu herseta Føroyar. Dagin eftir koma tveir brets- kir oyðarar á Havnina og landið verður her- atkið, 13. april verða

SØGA

250 bretskeir hermenn settir á land í Havn, og Føroya lögting sendir Bretum soljóðandi mótmæli:

Føroya lögting fekk í gjár boð um, at Ongland ætla at seta hermenn á land at verja landið.

Hetta hendir uttan áheitan Føroyinga. Tað er steða tingsins at halda Fø- royar uttan fyri bardagan og ósemjuna landanna millum.

Tingið tekur fyrivarni viðvikjandi sín um rættindum og mótmælir, at annað, um enn vinarliga sinnað, ríkið setir hermenn á land her, men troók- andi umstøður valda, at einki býti er at gera.

Føroya lögting, sum gjøgnum öldir og undir skiftandi viðurskiftum hevur umboðað Føroyar, undir heimild teirra skrivaðu og, óskrivaðu lög, roknar við og ynskir, at einki verður broytt Føroyum viðvikjandi uttan sam ráðing við tingið.

RAKETTIN, ID IKKI KANN SKJÓT- AST NIÐUR

NIKITA KHRUSCHEV, forsætisráð- harri, segði nú um dagarnar í stórarí roðu, at russar nú áttu eina rakett, id eingin kann gera nakað meir og hartil

er ógjörligt at skjóta hana niður — hon vil í øllum førum koma fram at tí málinum, hon er ætlað til. Tá

hon ikki kann skjótast niður, er hetta av tveimum orsøkum. Í fyrsta lagi sæst hon ikki við radar, og í øðrum lagi er hon útgjörð við smærri antirakettum at skjóta alt niður, id kemur henni í mând. Khruschev legði aftrat: Hon kann raka allar vegir. Hon vil, sum ein sigur verða ventað gjøgnum dýrnar, men kemur gjøgnum vindeygjað. Móti einum slíkum vápni finst bert hin eina ávar- ingin, fullkomin avvápnaður.

AKTUELT

hugskot

EFTIR BIBLIUNI. Tá id deyðsdóm- d, tiski krigsbrotsmaðurin Adolf Eich- mann kom fyri hægstarætti at royna deyðsdóm sín, tók ákærarin Gideon Hausnes harðliga til orða og mælti til harðasta revsing. Hausnes kr vdi, at Eichmann verður tikin av døgum eftir teimum fyra drápháttunum, id um- røddir vera í bibliuni og legði aftrat:

— Fyri hvørt morð, hann hevur á samvitsku sín, eður hin ákærði at verða steinaður til deyðis, brændur liv andi, kvallur ella hálshegud. Eingin revsing er ov horð fyri ein mann, id hevur slaktað tridgingin av einum heil-

um folki og eina miljon smábørn. Hetta er rættvis revsing fyri fullgjör- dar brotsgerðir, og revsingin eigur at vera ein ávaring til brotsmenn av sama slagi í framtíðini.

Veruleiki!

TAÐ ER VERULEIKI

AT undir undanfarna landsstýri varð gjörður sjómarskassáttmáli við Bret- land, id bant okkum at viðurkenna 3 mila mark í 12 ár yvir fyri Bret- um; men at tað undir hesum lands- stýrinum er eydnast at stytta sátt- málataliðina við 4 árum og 12 mila mark sett at galda fyri allar tjóðir við undantaksreglum fyri Bretum, sum ávisar tóðir av árinum hava rett at fiska inn at 6 milum og sein- ast er so hesin sáttmálin eisini upp- sagdur.

Tað verður . . .

(Framhald frá 3. síðu).

marknaðin, at fara í eina pulju, sum verður brukt til frama fyri handilin hjá teimum, sum innanfyri felags- marknaðin eru. Hetta Danmarkar keyp kann so statti ikki longur koma okkum til góða, um vit standa uttan fyri, men tvørturímóti virka sum stuðul fyri okkara konkurrentar inn- an fyri felagmarknaðarsamgonguna tá id teir kappast við okkum í Brasilíu og aðra staðni í Ameríku.

Hesir okkara konkurrentar vilja ikki einans mota okkum stuðlaðir í kappingini av solu av klippfiski- num. Men um tað stendur á at fara niður í prisi fyri at sleppa av við fiskin, kunna teir út økonomiskae studningsgrunni, sum felagsmarkna- aðarlondini hava, fáa tjískot, so eks- portprisurin hjá teimum, sum noyð ast at selja uttan fyri samgonguna, kann svara til ein pris, sum ikki er lakari enn prisurin fyri salt- og klippfiskin innanfyri felagsmarkna- aðin.

Hvørji líkindi hava vit til at kapp ast við lond, sum soleiðis koma at hava bæði afturímótikeyp og mun- andi »subsidiir«, pristjískot, at hjálpa sær?

Soleiðis sum steðan er, vil tað vera óðamannaverk at fylgja tjóð- veldinum í tess ráðum viðvikjandi soluni av okkara hovudsøramleiðstu vøru, fiskinum.

Gera vit tað, hava vit lagað upp í dýrnar og okkara tjóðarveyði er visur, ti ta verður ikki livandi í Føroyum, og einki tvíbýti er: annað- hvørt er at dovggja ella flyggja av landinum.

Hetta mátti hvør maður ársannað uttan mun til, hvat hann annars stjórnmálaga, vinnuliga og mentunar- lliga heldur um felagsmarknaðar- londini.

Har eru alt annað enn berir einglar. Minni enn so!

Vandarnar, vit mota, megu vit í felagsskapi við okkara norðurlend- sku og socialistisku brøðrum innan- fyri samgonguna royna at koma uttan um, verje okkum ímóti og bava.

Vit kunnu ikki fylgja tjóðveldis- monnum, sum eru ímóti av grund- um, sum ikki eru føroyskar.

Men fyri tí, eg sigi hetta, eri eg ikki ímóti vinnuligum og handils- ligum samarbeiði við eystarmenn. Tvørturímóti. Eg meini, at vit skulu standa á vinarligum fótum við teir og fremja okkara sildasølu og annan handil í so stóran mun, sum hesin handil loysir seg.

Eg eri ikki fyri at venda knýttan neva móti nokrum.

Ein av teim mongu.